Бекітемін:
Мектеп директоры м.а.
Мадьярова А.М.
28.08.2024ж.

Келісемін:
Оқу ісінің меңгерушісі:
Исмагулова А.Б.

ӘБ жетекшісі:
ӘБ отырысында қаралды
Хаттама №1

«Мәтін – жазба тілдің көрінісі»

3 сынып

Мұғалім: Карибаева Т.Б.

2024-2025 оқу жылы

Обаған ауылы

ӘОЖ М

РЕЦЕНЗЕНТТЕР:

Тұрағұлова Б.Т: Ыбырай Алтынсарин атындағы Рудный әлеуметтік - гуманитарлық колледжінің жоғары санатты мұғалімі

Дангилова А.Б: №19 мектебі директорының бастауыш ісі жөніндегі орынбасары

3 сыныпқа арналған. «Мәтін - жазба тілдің көрінісі». Әдістемелік құрал/ құраст: Кушманова Кунсулу Абдуллаевна және Кулмуратова Алия Мырзабергеновна 2016.- 41 бб.

ISBN

Әдістемелік кітапта танымдық, дамытушылыққа құрастырылған мәтіндер сыртқы құрылымы жеңіл, балаларға қызықты және шығармашылықтарын арттыруға көмегімол.Мәтіндер әртүрлі тақырыптардан құралған. Әдістемелік құрал ата-аналармен мұғалімдердің тәлімгерлік ісіне әдістемелік құрал ретінде ұсынылып отыр.

© құраст: Кушманова К.А,Кулмуратова А.М
2017 ж

Түсінік хат

Үшінші сыныпта әдебиет пәніне қосымша сабақ ретінде «Мәтін-жазба тілінің көрінісі» таңдау курсын алдым. Бұл қосымша сабақ аптасына бір рет жүргізіледі. Оқу жылында барлығы – 34 сағат өткізіледі.

Бұл таңдау курсын алу себебім: жалпы оқушылардың грамматикалық талдау дағдысын дамыту, сауатты әрі көркем жазуға тәрбиелеу. Сонымен қатар оқушыларға жан-*жақты* ізденуге арналған тапсырмалар бере отырып, оқушылардың бойындағы шығармашылықты дағдыландыру және оны дамыту.

Қазақ тілінің дыбыстық жүйесін, лексикасы мен грамматикалық құрылымды терең меңгеру, бір жүйеде сауатты жазу, тілдік – грамматикалық құрылымды орынды пайдалану осы пәнді оқытудың негізгі мақсаты болып табылады. Бұл тұрғыдан алғанда, оқушылардың білімдерін пысықтау мен тексеруге арналған грамматикалық тапсырмалар, талдау жұмыстары, диктант жұмыстарының алатын орны ерекше. Сауатты жазу – дұрыс ойлаудың көрінісі. Ендеше бұл таңдау курсы оқушылардың дүниетанымын кеңейтіп, олардың ойлау, шығармашылық қабілеттерін арттыруға, жазу дағдыларын дамытуға көмектеседі.

Оқушылардың алған білімдерін пысықтай отырып, сауатты жазу дағдыларын қалыптастыру, өз бетінше талдауға үйрету. Оқушылардың бойына шығармашылық қабілеттерін дамыту.

Таңдау курсының мақсаты:

Оқу және жазу дағдыларын қалыптасқан, алғашқы тілдік мағлұматтарды, сөйлеу әрекетінің барлық түрлерін меңгерген, алған тілдік білімдерін өмір жағдайларында қолдана білетін жеке тұлғаның қалыптасуы мен дамуына мүмкіндік жасау.

Таңдау курсының міндеттері:

- Дыбыстың айтылуы мен жазылуын меңгерту;
- Оқушылардың сөздік қорын байыту;
- Көркем жазуға тәрбиелеу;

- Тапсырмаларды өз бетінше орындау дағдысын қалыптастыру;
- дыбыстық жүйені, лексика мен грамматиканы терең меңгереді;
- оқушы білімі пысықталады;
- шығармашылық қабілеті артады;
- өз бетінше жұмыс жасау дағдысы қалыптасады;
- еріктен тыс есте сақтау жүзеге асыру

Таңдау курсына қойылатын талаптар:

- Негізгі бағдарлама мен байланыс
- Дыбыстың айтылуы мен жазылуын меңгерту;
- Оқушылардың сөздік қорын байыту;
- Көркем жазуға тәрбиелеу;
- Тапсырмаларды өз бетінше орындау дағдысын қалыптастыру;
- дыбыстық жүйені, лексика мен грамматиканы терең меңгереді;
- оқушы білімі пысықталады;
- шығармашылық қабілеті артады;
- өз бетінше жұмыс жасау дағдысы қалыптасады;
- еріктен тыс есте сақтау жүзеге асыру.

Күтілетін нәтиже:

1. Оқушылардың пәнге деген танымдық, шығармашылық қабілеті дамып, сабаққа деген қызығушылықтары оянып, ынтасы дами түсті.
2. Білуге , үйренуге деген қызығушылықтары артты, ата-ана тарапынан баласына керекті кітаптарды тауып беріп, көмек көрсету жақсарды.
3. Кітапханамен тығыз байланыс орнады.
4. Оқушылардың дүниетанымы кеңейіп, сөздік қоры , ойлау қабілеті артты.
5. Оқушылардың ізденімпаздығы артып,шығармашылықпен жұмыс жасауға дағдыланды.
6. Әр тақырып бойынша қосымша ізденіп оқу керектігіне дағдыланып, шапшаңдыққа, жинақылыққа , бәсекелестікке қабілеттілігі артты.
7. Республика, облыс, аудан көлемінде танымал , белгілі жерлес қайраткерлеріміз туралы кеңірек тани отырып, сөз маржанын теріп, мағынасына терең бойлап, жүйелі сөз , ақылды ой айта білуге үйренді.
8. Оқушыларда өздеріне деген сенім, үлкен жауапкершілік пайда болды. Өздерін дара тұлға ретінде сезініп, көп білуге ізденеді, қиялдары артады.

1. Тақырыптың мазмұнын ашуда бір-бірімен ұжымдық қарым- қатынас жасайды.
2. Сауатты жазуға үйренеді.
3. Жүйелі сөйлеуге;
4. Әсерлі баяндауға;
5. Ауызша сөйлеуге дағдыланады.
6. Өз ойын дұрыс жеткізеді
7. Қажетті ақпаратты қолданады.
8. Оқушыларда өзіндік көзқарас қалыптасады.

«Мәтін-жазба тілдің көрінісі» факультатив сабағының бағдарламасы.
3 сынып. Аптасына 1 сағат, барлығы 34 сағат.

№	Сабақ тақырыбы	Сағат саны	Өтк. күні
1	Дыбыс және әріп.	1	
2	Буын үндестігі	1	
3	Дыбыс үндестігі	1	
4	Жалқы және жалпы есім	1	
5	Мәтін	1	
6	Әңгімелеу мәтіні	1	
7	Бастауыш	1	
8	Сөйлемнің дара және күрделі мүшелері	1	
9	Жай және құрмалас сөйлем	1	
10	Сан есім	1	
11	Сын есім	1	
12	Есімдік	1	
13	Тұрақты сөз тіркестері	1	
14	Қыстырма сөздер	1	
15	Өзіңді өзің тексер	1	
16	Кім жылдам оқи алады?	1	
17	Мысалмен жұмыс	1	
18	Шегіртке мен құмырсқа	1	
19	Қос буынды бір сөз, таба алады кім тез?	1	
20	Ойнайық та ойлайық!	1	
21	Сөз ойыны	1	
22	Ертегілер елінде	1	
23	Ақыл.Ғылым.Бақыт	1	
24	Дайын әңгіме бойынша мазмұндама	1	
25	Мәтінмен жұмыс	1	
26	Сыртқы түрін өзгертіп жазу	1	
27	Ықшамдап мазмұндау	1	
28	Толықтырып мазмұндау	1	
29	Сурет бойынша мазмұндау	1	
30	Көрген фильм бойынша мазмұндау	1	
31	Өзіңді-өзің тексер	1	
32	Қорытынды сабақ	1	
33	Қызықты грамматикалық тапсырмалар	1	
34	Қорытынды сабақ	1	

Пайдаланған әдебиеттер

1. "Балдырған" журналы 2014 жыл. № 11

2."Балдырған" журналы 2015 жыл. № 8, № 9

3. "Бастауыш мектеп" 2014 ж №5

4."Бастауыш мектеп" 2015 ж №6

5."Бастауыш мектеп" 2015 ж №8

6. Оқушы анықтамалығы 1-4 сыныптар .

7. К.Әбдіреева «Грамматикалық ойындар арқылы оқушылардың белсенділігін арттыру» 2012 ж №4

8."Қызықты грамматика". Алматы. 2015 жыл . Рауан.